

УДК 72.012-028.22:724.024(477.86-21)

ВІЗУАЛЬНІ СИСТЕМИ ОРІЄНТУВАННЯ В ПРОСТОРИ ТА ЇХ РОЛЬ У ФОРМУВАННІ ОБРАЗУ МІСТА ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА

ЧУЧУК Соломія

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника,
Навчально-науковий інститут мистецтв, м. Івано-Франківськ, Україна

Запропоновано результати дослідження систем орієнтуючої інформації в просторі сучасного українського міста, за матеріалами спостережень в м. Івано-Франківську. Визначено значимість даного явища в базових процесах функціонування міського середовища. Проаналізовано актуальний стан інтеграції носіїв у простір, окреслено основні проблеми та недоліки. Охарактеризовано базові фактори ефективності орієнтуючих знакових систем. Вказано ключові орієнтири та потенційні шляхи подальшого розвитку систем орієнтуючої інформації.

Ключові слова: візуальні комунікації, системи орієнтуючої інформації, дизайн, візуальний образ міста, вулична навігація.

ВСТУП

Сучасне міське середовище – складний організм, в якому індивід є суб'єктом безкінечних інтеракцій в площинах візуальних комунікацій. Система орієнтуючої інформації в просторі міста є фундаментальною складовою, яка полегшує життя громадянам, створює зрозумілі канали зв'язку всередині міста, проектує публічні простори та скеровує пішохідні потоки. Реалії постіндустріальної доби, активно зростаючого туристичного потенціалу міст диктують абсолютно нові умови для організації вуличного інформаційного простору. Конкретне дослідження базується на особистих спостереженнях автора.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Прогресуючі темпи росту та розвитку міст України, зокрема м. Івано-Франківська закономірно породжують необхідність раціональної, організованої та уніфікованої орієнтуючої системи. Будучи базовим навігуючим, інформуючим фактором, активним засобом формування візуального образу міста, носії орієнтуючої інформації потребують особливої уваги та докладного вивчення.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Активізацію процесів інтеграції елементів візуального орієнтування в простір Івано-Франківська можна умовно датувати серединою першого десятиліття 21 ст. Після відповідного указу міського голови, середовище міста поступово почало наповнюватись інформаційними стелами, оновленими вказівниками, навігаційними стендами тощо. Сьогодні й надалі продовжується часткове, фрагментарне впровадження носіїв орієнтуючої інформації, проте наявні, пов'язані з цим проблеми, продовжують ігноруватись.

Основним недоліком процесу організації орієнтуючої знакової системи є його стихійність – відсутність фактичних вказівок та упорядкованих, задокументованих правил. Світовий досвід дизайну демонструє нам тенденції комплексних підходів до організації візуальної інформації в середовищі, де всі елементи об'єднані єдиною стилістичною константою. Для цього розробляються брендбуки міської айдентики, що містять гайдлайни для всіх можливих дизайн-об'єктів, необхідних для міста: стендів, вказівників, таблиць, аншлагов, карт, маркувань, схем і т. д. Таким чином, всі чинні та потенційні складові проходять через фільтри відповідності визначеним вимогам. Це допомагає уникнути художньо-стилістичного дисонансу, зменшити рівень, так званого, «візуального шуму», а, як наслідок, зберегти та утримувати бажаний візуальний образ міста. Сьогодні в місті Івано-Франківську спостерігаємо безліч різнопланових носіїв орієнтуючої інформації, що діють паралельно. Впроваджені на різних етапах та за різних умов існування міста, вони перечать одне одному та ускладнюють як загальне візуальне сприйняття, так і фактичне зчитування необхідної інформації. Завдяки ініціативі громадських організацій у 2014 р. було здійснено першу спробу введення дизайн-інструкцій візуального оформлення міста, проте проект так і не був втілений.

Важливим фактором ефективної реалізації орієнтуючої знакової системи є коректне місце локації її об'єктів. Так як основна функція більшості носіїв – навігаційна, точність ключових точок розташування повинна забезпечувати інтуїтивне, безпроблемне зчитування бажаного напрямку руху, вибору пішохідного чи транспортного маршруту. Проблема з розташуванням навігаційних стендів у м. Івано-Франківську пов'язана з їх високою концентрацією в одних місцях і повною відсутністю в інших. Цей же недолік стосується й системи маркування будинків. Через відсутність глобально скомпонованої сітки, що пов'язувала б контрольні точки руху пішохідних потоків, ефективність діючої системи орієнтування можна піддати сумніву.

Базовою функцією систем орієнтуючої інформації є здійснення комунікативних процесів з населенням. Таким чином, всі візуальні параметри носіїв повинні бути оптимізовані для максимального результативного зчитування: типографічні композиції – стандартизовані, шрифти – читабельні, піктограми – недвозначні, кольорове кодування –

продумане. Важливо, щоб інформація була однаково зрозумілою для місцевих жителів, гостей з інших міст, іноземних туристів. Питання щодо стилістичного оновлення візуальної вуличної навігації в Івано-Франківську піднімалось неодноразово, проте кожного разу поперехово, не беручи його до уваги в глобальному значенні.

ВИСНОВКИ

Система орієнтуючої інформації – невід’ємна складова будь-якого сучасного міста, яка є запорукою як комфортного проживання містян, так і позитивного досвіду гостей міста. Ефективність функціонування цієї системи має безпосередній вплив на загальний розвиток та імідж території.

Місто Івано-Франківськ сьогодні все ще знаходиться на початковому етапі процесів інтеграції комплексу орієнтуючої інформації. Стан вуличної навігаційної системи можна охарактеризувати як стихійний, фрагментарний та нестабільний. Основною проблемою є відсутність глобальних правил та вимог, що становили б інструкції та вказівки для оформлення елементів орієнтуючої інформації, а також не належний рівень роботи відповідальних виконавських сторін.

CHUCHUK S.

WAYFINDING SYSTEMS AND THEIR IMPACT ON A VISUAL IMAGE MODELLING OF THE IVANO-FRANKIVSK CITY

The article presents the results of a research on the wayfinding systems in a modern environment of Ukrainian cities (based on the observations in the Ivano-Frankivsk city). The significance of the phenomenon in basic urban functioning processes is determined. The actual state of the wayfinding objects' spatial integration is analyzed. The major problems and disadvantages of the current process are stressed. The key factors of the wayfinding effectiveness are characterized.

Key words: wayfinding, design, visual image of the city, visual communications, street navigation system.